

Näyttötutkinnon perusteet

**LAITOSHUOLTAJAN
AMMATTITUTKINTO
2005**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

DNO 35/011/2005

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ **28.10.2005**

Voimassaoloaika
1.11.2005 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
Määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom
A 812/1998 1 § 1 mom

Kumoaa määräyksen nro **66/011/2000**
Muuttaa määräystä nro

LAITOSHUOLTAJAN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallituksen johtokunta on päättänyt laitoshuoltajan ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.11.2005 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

Kirsi Lindroos

Ylitarkastaja

Lea Lakio

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku		
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET		7
	1 § Näyttötutkinnot		7
	2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus		7
	3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintasuoritusten arvioinnin yleiset perusteet		7
2	Luku		
	LAITOSHUOLTAJAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN		8
	1 § Tutkinnon osat		8
3	Luku		
	LAITOSHUOLTAJAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET		9
	1 § Siivouspalvelujen tuottaminen		10
	a) Ammattitaitovaatimukset		10
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit		10
	c) Ammattitaidon osoittamistavat		13
	2 § Perussiivouspalvelut		14
	a) Ammattitaitovaatimukset		14
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit		14
	c) Ammattitaidon osoittamistavat		17
	3 § Ateriapalvelut		18
	a) Ammattitaitovaatimukset		18
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit		18
	c) Ammattitaidon osoittamistavat		21
	4 § Aula- ja kokouspalvelut		21
	a) Ammattitaitovaatimukset		21
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit		21
	c) Ammattitaidon osoittamistavat		24
	5 § Erityiskohteiden siivouspalvelut		24
	a) Ammattitaitovaatimukset		24
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit		24
	c) Ammattitaidon osoittamistavat		27
	6 § Huolenpitopalvelut		28
	a) Ammattitaitovaatimukset		28
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit		28
	c) Ammattitaidon osoittamistavat		30

7 §	Kielitaito palvelutilanteissa	31
	a) Ammattitaitovaatimukset	31
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	31
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	32
8 §	Kiinteistönhuoltopalvelut	32
	a) Ammattitaitovaatimukset	32
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	32
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	35
9 §	Tekstiilien huoltopalvelut	36
	a) Ammattitaitovaatimukset	36
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	36
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	38
10 §	Tuhoeläinten torjuntapalvelut	39
	a) Ammattitaitovaatimukset	39
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	39
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	43
11 §	Viherkasvien huolto ja asiakastilojen viihtyisyydestä huolehtiminen	44
	a) Ammattitaitovaatimukset	44
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	44
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	47
12 §	Välinehuoltopalvelut	48
	a) Ammattitaitovaatimukset	48
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	48
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	51
13 §	Ympäristönhuoltopalvelut	51
	a) Ammattitaitovaatimukset	51
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	51
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	53
14 §	Yrittäjyys puhdistuspalvelualalla	54
	a) Ammattitaitovaatimukset	54
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	54
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	55
15 §	Muun ammattitutkinnon tutkinnon	56
	Ammattitaidon osoittamistavat	56
Liite	Laitoshuoltajan ammattialan ja ammatin kuvaus	57

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyyden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyypitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimene-

telmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Huomio tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit on johdettu vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

LAITOSHUOLTAJAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Laitoshuoltajan ammattitutkinto muodostuu kahdesta pakollisesta osasta ja kolmesta valinnaisesta osasta.

Pakolliset osat:

1. Siivouspalvelujen tuottaminen
2. Perussiivouspalvelut

Valinnaiset osat:

3. Ateriapalvelut
4. Aula- ja kokouspalvelut
5. Erityiskohteiden siivouspalvelut
6. Huolenpito palvelut
7. Kielitaito palvelutilanteissa
8. Kiinteistöhuolto palvelut
9. Tekstiilien huolto palvelut
10. Tuhoeläinten torjuntapalvelut
11. Viherkasvien huolto ja asiakastilojen viihtyisyydestä huolehtiminen
12. Välinehuolto palvelut
13. Ympäristöhuolto palvelut
14. Yrittäjäyys puhdistuspalvelualalla
15. Muun ammattitutkinnon tutkinnon osa

3 Luku

LAITOSHUOLTAJAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Laitoshuoltajan ammattitutkinnossa ammattitaitovaatimukset (kohta a) on muodostettu työelämän tehtävä- ja taitoalueista. Arvioinnin kohteissa (kohdan b lihavoidut otsikot) ilmaistaan ne ammattitaidon kannalta keskeiset alueet tai toiminnot, joihin arvioinnissa on kiinnitettävä erityinen huomio. Arviointikriteerit (kohta b) puolestaan ilmaisevat, kuinka tutkinnon suorittajan on työssään suoriuduttava. Ammattitaidon osoittamistavat -kohdassa (kohta c) on määritelty kyseisen tutkinnon osan näytön antamiseen ja arviointiin liittyvät vaatimukset.

Näyttötutkintotoiminta perustuu oppilaitoksen laatimaan näyttöjen järjestämissuunnitelmaan. Tutkintovaatimuksista johdetut näytöt ja niiden tehtävät tulee suunnitella sellaisiksi, että ne ovat ammatinhallinnan kannalta keskeisiä ja niihin on sisällytettävä arviointikohteissa esitetyt alueet tai toiminnot kattavasti. Näytöissä tulee ilmetä tutkinnon suorittajan valmiudet ja kyky muuntaa sekä soveltaa tietoaan ja taitojaan vaihtelevissa tilanteissa. Kunkin tutkinnon osan näyttöpaikan on oltava sellainen, että tutkinnon suorittaja pystyy tekemään tehtäviä, joista pystytään kattavasti toteamaan tutkinnon osan arviointikriteereissä määritelty suoritustason saavuttaminen.

Ammattitaidon näyttämistä varten on kullekin näytön antajalle huolellisesti laadittava henkilökohtainen näyttösuunnitelma. Tämä on laadittava laitoshuoltajan ammattitutkinnon perusteita noudattaen. Laitoshuoltajan ammattitutkinto arvioidaan tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkinnon suorittajan ammattitaitoa verrataan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereissä määriteltyyn suoritustasoon. Näyttöä arviotaessa kerätään aineistoa arviointipäätöksen tekoa varten. Arviointiaineisto kerätään tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista järjestelmällisesti ja ensisijaisesti laadullisin menetelmin. Arviointipäätös siitä, onko suoritus hyväksytty vai hylätty, tehdään kerätyn aineiston perusteella arviointikokouksessa kolmikantaisesti (työnantajan, työntekijän tai itsenäisen ammatinharjoittajan ja opettajien edustajat). Kussakin tutkinnon osassa hyväksytään arviointikriteereissä määritelty suoritustaso.

Arvioinnin yhtenäistämiseksi tutkintotoimikunta tekee lopullisen linjauksen ammattitaidon arvioinnista. Se ei kuitenkaan saa muuttaa arvioinnin perusteita. Tutkintojen valtakunnallisen laatutason varmistusta varten näyttöjen järjestäjä on velvollinen toimittamaan laitoshuoltajan näyttötutkinnon järjestämissuunnitelman puhdistuspalvelualan tutkintotoimikunnalle hyväksyttäväksi ennen näyttöjen järjestämistä. Tutkintotoimikunta päättää tulkintakysymyksistä, kuten esimerkiksi näyttöpaikkojen soveltuvuudesta kyseisen tutkinnon osan suorittamiseen ja näytön riittävydestä.

Suoritus keskeytetään, jos tutkinnon suorittajan toiminta vaarantaa asiakkaiden turvallisuutta tai jos hän vakavasti lyö laimin omaa tai työyhteisön turvallisuutta.

Tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset, arviointikohteet ja kriteerit sekä ammattitaidon osoittamistavat ovat seuraavat:

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tekee siivoustyötä ammattimaisesti ja asiakaslähtöisesti. Hän toimii yhteistyössä asiakkaiden ja työyhteisön jäsenten kanssa. Hän suhtautuu myönteisesti työhönsä, työyhteisön jäseniin ja asiakkaisiin. Hän pitää asiakaspalautetta tärkeänä työn ja palvelun kehittämisen kannalta. Hän tuo esille oman osaamisensa ja halunsa oppia muilta.</p>	<p>Asiakaslähtöiset siivouspalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> • työskentelee työohjeiden tai palvelukuvauksen ja sovitun laadun mukaisesti • ottaa huomioon siivouskohteen toiminnan sekä sisäiset ja ulkoiset asiakkaat • tietää oman toiminnan tai työn merkityksen palvelun kokonaisuuden kannalta • neuvottelee ja keskustelee asiakkaan kanssa siivous- ja muihin palveluihin liittyvistä asioista, esimerkiksi työjärjestelyt, muutostilanteet ym. • tekee työt asiakaskohteen edellyttämässä tärkeysjärjestyksessä • toimii työssään ja työyhteisössä tiimin jäsenenä oma-aloitteisesti, vastuuntuntoisesti ja ystävällisesti • noudattaa työyhteisön sääntöjä ja toimintatapoja • työskentelee yhteistyössä työyhteisön jäsenten kanssa • suhtautuu myönteisesti alaan ja omaan työhönsä • on motivoitunut tekemään siivoustyötä • haluaa oppia muilta ja kokeilee työssään uusia asioita • keskustelee työstään ammattimaisesti ja käyttää alan ammattitermejä • hyödyntää työstä saamaansa palautetta • käyttää työssään tarvittavaa tietotekniikkaa, esimerkiksi tilojen varaus, raportointi, tilausten tekeminen, sähköpostin käyttäminen ym. • huolehtii siisteydestään, työvaatetuksestaan ja työvälineistöstään välittäen ammattimaisen kuvan itsestään

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee ylläpitosiivoustyöt työohjeiden tai palvelukuvauksen, asiakkaan tarpeiden ja tilojen toiminnan mukaisesti. Hän hallitsee siivoustyön keskeiset periaatteet ja perustelee valintojaan. Hän hallitsee siivousmenetelmät ja niissä käytettävät siivousaineet, -välineet ja -koneet. Työn tavoitteena on sovitun puhtaustason tuottaminen taloudellisesti. Hän tietää, miten voi omalta osaltaan vaikuttaa kustannusten muodostumiseen.

Ylläpitosiivous

- tietää ylläpitosiivouksen tavoitteet
- tietää työkohteensa puhtaustasovaatimukset
- ottaa työssään huomioon työkohteensa toiminnan ja olosuhteiden asettamat siivouksen erityisvaatimukset, esimerkiksi siivoustyön tavoite, työtekniikka, työjärjestys, työn ajankohta ja rytmitys ym.
- suunnittelee ja toteuttaa työkohteensa ylläpitosiivouksen sovittujen puhtaustasovaatimusten ja asiakkaan tarpeiden mukaisesti
- arvioi työkohteessa olevaa likaa ja suunnittelee työtehtävät ja työjärjestyksen sen perusteella
- tunnistaa työkohteen pintamateriaalit ja puhdistaa ja hoitaa niitä
- hallitsee siivousmenetelmät, tietää niiden erot ja osaa perustella valintojaan
- valitsee siivousmenetelmät ja -aineet liian, pintamateriaalien, käytettävissä olevan ajan ja puhtaustasovaatimusten perusteella
- työskentelee hygieenisesti/aseptisesti (käsihygieniä, työjärjestys, työtapa, eritetahrojen poisto)
- työskentelee käyttäen siivousmenetelmiä ja -välineitä taloudellisesti ja tehokkaasti, esimerkiksi välineiden työlevydet, koneiden käyttö, siivouspyyhkeiden käyttö, siivousaineiden annostelu, veden käyttö ja joutuisuus
- tietää siivouskoneiden toimintaperiaatteet ja käyttää koneita tarkoituksenmukaisesti (yhdistelmäkone, suurnopeuksinen lattianhoitokone, lattianhoitokone, veden- ja pölynimuri)
- puhdistaa ja huoltaa käyttämänsä

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee työnsä siten, että elimistö kuormittuu mahdollisimman vähän.

Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuusohjeita.

- siivousvälineet, -koneet ja -tekstiilit
- huolehtii siivousalueensa siivoukseen ym. tarvikkeiden riittävydestä, tilaamisesta, vastaanottamisesta ja varastoinnista
- arvioi työtään ja muuttaa suunnitelmiaan ja työtään tilanteen muuttuessa

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

- tunnistaa staattisen ja dynaamisen lihastyön vaikutuksen kehossaan
- työskentelee työasennoissa, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän
- rytmittää työnsä niin, että elimistö palautuu kuormituksesta, esimerkiksi mikrotauot ja rentoutus- ja vastaliikkeet, molempien käsien käyttö
- keventää työtään käyttämällä siivouskoneita ja työvälineitä ergonomisesti

Työturvallisuus

- noudattaa yleisiä työsuojelumääräyksiä ja työpaikan (työnantaja ja asiakas) työturvallisuusohjeita
- hallitsee hätäensiavun
- huolehtii asiakasturvallisuudesta hätätilanteissa ja tietää esimerkiksi hätäpoistumistiet
- huolehtii omasta työturvallisuudestaan, esimerkiksi ottaen huomioon viiltävät ja pistävät esineet, tartuntavaaralliset jätteet, oikean nostotekniikan ym.
- käyttää tarvittavia suojaimia, esimerkiksi suojakäsineet, hengitys- ja kuulosuojaimet sekä muut suojaimet
- käyttää tarkoituksenmukaisia suojavaatteita ja työjalkineita
- annostelee ja käyttää siivousaineita käyttöohjeiden mukaisesti

<p>Tutkinnon suorittaja tietää siivoustyön ympäristövaikutuksia. Hän tietää asiakaskohteen jätehuolto-ohjeet ja toimintatavat ja toimii niiden mukaisesti.</p> <p>Tutkinnon suorittaja arvioi työsuoritustaan ja tuottamansa siivouspalvelun laatua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää siivouskoneita käyttöohjeiden mukaisesti ja huolehtii niiden sähköturvallisuudesta <p>Ympäristölähtöinen työskentely</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää siivousaineita, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä • käyttää siivousaineita käyttöohjeiden mukaisesti • tietää käyttämiensä siivouskoneiden, -välineiden ja -menetelmien ympäristövaikutuksia, esimerkiksi akut, osien kierrätettävyys, kesto- ja kertakäyttötuotteet • käyttää vettä tarkoituksenmukaisesti • lajittelee siivoustyössä syntyvät jätteet ja toimii jätehuollon edellyttämällä tavalla • neuvoa tarvittaessa asiakasta jätteen lajitteluun liittyvissä asioissa <p>Oman työn arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi työtään asiakkaan ja siivouspalvelujen tuottajan näkökulmasta • arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti • käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Siivouspalvelujen tuottaminen -osan suorittamisessa on keskeistä ylläpitosiivous valitun asiakaskohteen toiminnan mukaisesti. Tämä osa voidaan suorittaa omana näyttönään tai sen yhteydessä voidaan suorittaa myös yhden tai useamman valinnaisen osan näyttö. Tällöin on hallittava siivouksen ja valinnaisen tai valinnaisten osien yhdistäminen joustavaksi palvelukokonaisuudeksi. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut kunkin tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason.

Siivouspalvelujen tuottaminen -osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään todellisissa käytännön työtehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa aidossa työympäristössä, jossa siivoustyötä tehdään ammattimaisesti (asianmukaiset siivousvälineet ja -koneet, normaali työn joutuisuus).

Näyttöympäristöksi soveltuu esimerkiksi hoitolaitos, hotelli, oppilaitos, päiväkotiki, sairaala, teollisuuslaitos, terveyskeskus, toimisto, vapaa-ajan ja liikuntalaitos ym. Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla

on todelliset mahdollisuudet osoittaa siivoustyön hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioituiksi kriteerien mukaisesti.

Näyttöympäristö merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja-kohtaan nimettynä toimintaympäristön laadun mukaisesti, esimerkiksi hoitolaitos, hotelli, oppilaitos, päiväkotia, sairaala tms.

2 § Perussiivouspalvelut

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tekee asiakkaan tarvitsemia perussiivouspalveluja asiakaslähtöisesti. Hän tietää perussiivouspalvelujen merkityksen asiakkaalle.</p> <p>Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee perussiivoustyöt työtilauksen, asiakkaan tarpeiden ja tilojen toiminnan mukaisesti. Hän hallitsee perussiivoustyön keskeiset periaatteet ja perustelee valintojaan. Hän hallitsee siivousmenetelmät ja niissä käytettävät siivousaineet, -välineet ja -koneet. Hän työskentelee taloudellisesti ja tietää, miten hän voi omalta osaltaan vaikuttaa kustannusten muodostumiseen.</p>	<p>Asiakaslähtöiset perussiivouspalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää asiakaskohteiden toiminnan • työskentelee työtilauksen, työohjeiden tai palvelukuvauksen ja sovitun laadun mukaisesti • toimii työpaikan (työnantaja, asiakas) ohjeiden mukaisesti • pitää asiakastyytyväisyyttä työn tavoitteena, mikä näkyy hänen kaikissa toimissaan • tuottaa sovittua työn laatua • toimii palvelutilanteissa ja työyhteisössä tiimin jäsenenä omaaloitteisesti, vastuuntuntoisesti ja ystävällisesti • huolehtii siisteydestään, työvaatuksesta ja työvälineistöstään välittäen ammattimaisen kuvan itsestään <p>Perussiivous</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää perussiivouksen tavoitteet • tietää työkohteensa puhtaustasovaatimukset • ottaa työssään huomioon työkohteensa toiminnan ja olosuhteiden asettamat perussiivouksen erityisvaatimukset, esimerkiksi työjärjestys, työn ajankohta ja rytmitys, työtekniikka ym. • suunnittelee ja toteuttaa työkohteensa perussiivouksen sovittujen puhtaustasovaatimusten

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee työnsä siten, että elimistö kuormittuu mahdollisimman vähän.

- ja asiakkaan tarpeiden mukaan:
- ikkunoiden pesu
 - katon puhdistus
 - seinien puhdistus
 - ovien puhdistus
 - kalusteiden puhdistus
 - lattioiden pesu ja suojaus
 - kosteiden tilojen siivous
- arvioi työkohteen tai tilojen likaisuutta ja suunnittelee työtehtävät ja työjärjestyksen sen perusteella
 - tunnistaa työkohteen tai tilojen pintamateriaalit ja puhdistaa, suojaa ja hoitaa niitä
 - hallitsee siivousmenetelmät, tietää niiden erot ja osaa perustella valintojaan
 - valitsee siivousmenetelmät ja -aineet lian, pintamateriaalien, käytettävissä olevan ajan ja puhtaustasovaatimusten perusteella
 - työskentelee käyttäen siivousmenetelmiä ja -välineitä taloudellisesti ja tehokkaasti, esimerkiksi välineiden työlevyydet, koneiden käyttö, siivouspyyhkeiden käyttö, siivousaineiden annostelu, veden käyttö ja joutuisuus
 - tietää siivouskoneiden toimintaperiaatteet ja käyttää koneita tarkoituksenmukaisesti (yhdistelmäkone, lattianhoitokone, veden- ja pölynimuri, suurnopeuksinen lattianhoitokone, painehuuhtelukone, painepesukone)
 - puhdistaa ja huoltaa käyttämänsä siivousvälineet, -koneet ja -tekstiilit
 - arvioi työtään ja muuttaa suunnitelmiaan ja työtään tilanteen muuttuessa

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

- tunnistaa staattisen ja dynaamisen lihastyön vaikutuksen kehoon

Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuusohjeita.

Tutkinnon suorittaja tietää perussiivouspalvelujen ympäristövaikutuksia. Hän tietää asiakaskohteen jätehuolto-ohjeet ja toimintatavat ja toimii niiden mukaisesti.

- työskentelee työasunnoissa, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän
- rytmittää työnsä niin, että elimistö palautuu kuormituksesta, esimerkiksi mikrotauot ja rentoutus- ja vastaliikkeet, molempien käsien käyttö
- keventää työtään käyttämällä siivouskoneita ja työvälineitä ergonomisesti

Työturvallisuus

- noudattaa yleisiä työsuojelumääräyksiä ja työpaikan (työnantaja ja asiakas) työturvallisuusohjeita
- hallitsee hätäensiavun
- huolehtii asiakasturvallisuudesta, esimerkiksi perussiivouksesta ilmoittaminen, sähköjohdoista huolehtiminen, veden käyttö ja osaa toimia hätätilanteissa
- huolehtii omasta työturvallisuudesta, esimerkiksi veden käyttö, oikea nostotekniikka, turvavaljaiden käyttäminen ym.
- käyttää tarvittavia suojaimia, esimerkiksi suojavaatteet, jalkineet, suojakäsineet, hengitys-, kuulo- ym. suojaimet
- annostelee ja käyttää puhdistus-, suoja- ja hoitoaineita sekä erikoispuhdistusaineita käyttöohjeiden mukaisesti
- käyttää siivouskoneita käyttöohjeiden mukaisesti ja huolehtii niiden sähköturvallisuudesta

Ympäristölähtöinen työskentely

- käyttää puhdistus- ym. aineita, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä
- annostelee puhdistus- ym. aineet käyttöohjeiden mukaisesti
- käyttää vettä tarkoituksenmukaisesti

<p>Tutkinnon suorittaja arvioi työsuoritustaan ja tuottamansa siivouspalvelun laatua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lajittelee perussiivouksessa syntyvät jätteet ja toimii jätehuollon edellyttämällä tavalla • neuvoo tarvittaessa asiakasta jätteidensä lajitteluun liittyvissä asioissa <p>Oman työn arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi työtään asiakkaan ja siivouspalvelujen tuottajan näkökulmasta • arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti • käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä
---	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Perussiivouspalvelut-osan suorittamisessa on keskeistä asiakaskohteen tilojen perussiivous, lattioiden suojaus ja kosteiden tilojen siivous, jolloin on hallittava perussiivouksen, lattioiden suojauksen ja kosteiden tilojen siivouksen edellyttämät siivousmenetelmät ja toimintatavat. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut kunkin tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason.

Tutkinnon osa näytetään ja arvioidaan omana kokonaisuutenaan.

Perussiivouspalvelut-osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään todellisissa käytännön työtehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa aidossa työympäristössä, jossa perussiivousta, lattioiden suojausta ja kosteiden tilojen siivousta tehdään ammattimaisesti (asianmukaiset siivousvälineet ja koneet, normaali työn joutuisuus).

Näyttöympäristöksi soveltuu esimerkiksi hoitolaitos, hotelli, oppilaitos, päiväkotiki, sairaala, teollisuuslaitos, terveyskeskus, toimisto, vapaa-ajan ja liikuntalaitos ym. Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa perussiivouksen, lattioiden suojauksen ja kosteiden tilojen siivouksen hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti.

Näyttöympäristö merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja-kohtaan nimettynä toimintaympäristön laadun mukaisesti, esimerkiksi hoitolaitos, hotelli, oppilaitos, päiväkotiki, sairaala tms.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tietää ravitsemuksen merkityksen ihmisen hyvinvoinnille. Hän ottaa huomioon asiakkaiden erilaiset ruokavaliot ja eri kulttuureista johtuvat erot.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tekee asiakas-kohteessa asiakaslähtöisesti erilaisia ateriapalveluja, kuten aamiais-, välipala- tai kokoustarjoiluja. Hän tekee tarvittaessa ruokien annostelu- ja jakelutehtäviä. Hän osallistuu astiahuoltoon. Hän työskentelee taloudellisesti ja tietää, miten voi omalta osaltaan vaikuttaa kustannusten muodostumiseen.</p>	<p>Asiakaslähtöinen ateriapalvelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää asiakaskohteen toiminnan ja tavoitteet • toimii työohjeiden tai ja sovitun laadun mukaisesti • toimii työpaikan (työnantaja, asiakas) ohjeiden mukaisesti • tuntee asiakkaat ja tietää heidän ravitsemustarpeensa tai ruokavaliionsa • tietää yleiset ravitsemussuosituksukset ja niiden merkityksen • tietää yleisimmät erityisruokavaliot • tietää eri kulttuurien ja uskontojen ruokaan liittyviä erityispiirteitä, esimerkiksi lihan ja veren käyttö • neuvoo ja ohjaa tarvittaessa asiakasta terveelliseen ruokavalioon liittyvissä asioissa • toimii palvelutilanteissa ja työyhteisössä oma-aloitteisesti, vastuuntuntoisesti ja ystävällisesti • pitää asiakastyytyväisyyttä työn tavoitteena, mikä näkyy hänen kaikissa toimissaan • huolehtii omasta siisteydestään, työvaatetuksestaan ja työvälineistöstään välittäen ammattimaisen kuvan itsestään <p>Ateriapalvelujen toteuttaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee itsenäisesti asiakkaan tarvitsemia ateriapalvelutehtäviä • huolehtii tarvittaessa välipala- ja ateriatilauksista • huolehtii tarvittaessa elintarvikkeiden vastaanottamisesta ja säilytyksestä • tekee tilanteeseen sopivat pienimuotoiset tarjottavat, esimerkiksi aamu-, välipala- ja kokoustarjoilut • käyttää raaka-aineita taloudellisesti

Tutkinnon suorittaja tietää oma-
valvonnan merkityksen ateriapalvelu-
tehtävissä. Hän toimii työssään
vastuullisesti ja noudattaa hygienia-
ohjeita ja -määräyksiä.

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja
tekee työnsä siten, että elimistö
kuormittuu mahdollisimman vähän.

- valitsee taloudelliset työmenetelmät
- käsittelee elintarvikkeita asian-
mukaisesti, esimerkiksi esikäsittely,
valmistus, kuumentaminen, jäähdyt-
täminen, valmistetun ruoan säilyt-
täminen
- valmistaa tarjottavat hygieenisesti,
esimerkiksi käsihygienia, työtapo,
työjärjestys
- suunnittelee ja toteuttaa tilanteeseen
sopivan kattauksen
- tekee tarvittaessa ruokien annostelu-
ja jakelutehtäviä ja muita tehtäviä,
esimerkiksi ruokavaunun vastaan-
ottaminen ja palautus, ateriatarjot-
timien vieminen ja kerääminen,
nestelistojen täyttäminen ym.
- ottaa huomioon asiakkaan tarpeet
annostellessaan ja jakaessaan ruokaa
- osallistuu astiahuoltoon
- tekee työnsä huolellisesti ja järjestel-
mällisesti
- tekee työnsä joutuisasti

Laadunvalvonta ja vastuullisuus

- tietää omavalvonnan merkityksen
tuotteiden laadun ja asiakas-
turvallisuuden kannalta
- noudattaa asiakaskohteen oma-
valvontaohjelmaa
- noudattaa hygieniaohjeita tai
-määräyksiä
- toimii vastuullisesti ja huolehtii
osaltaan asiakasturvallisuudesta,
esimerkiksi ruokavaliot, nestelistat
- huolehtii omalta osaltaan tuotteiden
hyvästä laadusta, esimerkiksi ulko-
näkö, rakenne, maku, lämpötila

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

- tunnistaa staattisen ja dynaamisen
lihastyön vaikutuksen kehossaan
- työskentelee työasunnoissa, jotka
kuormittavat mahdollisimman vähän

Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuusohjeita.

Tutkinnon suorittaja tietää ateriapalvelujen ympäristövaikutuksia. Hän tietää asiakaskohteen jätehuolto-ohjeet ja toimintatavat ja toimii niiden mukaisesti.

Tutkinnon suorittaja arvioi työsuorustaan ja tuottamansa ateriapalvelun laatua.

- rytmittää työnsä niin, että elimistö palautuu kuormituksesta, esimerkiksi mikrotauot, rentoutus- ja vastaliikkeet
- keventää työtään käyttämällä koneita ja työvälineitä ergonomisesti

Työturvallisuus

- noudattaa yleisiä työsuojelumääräyksiä ja työpaikan (työnantaja ja asiakas) työturvallisuusohjeita
- huolehtii omasta työturvallisuudesta esimerkiksi liukastumisten estäminen, viiltävien työvälineiden varominen, paloturvallisuus, sähköturvallisuus
- käyttää tarkoituksenmukaisia suojavaatteita, työjalkineita ja muita suojaimia

Ympäristölähtöinen työskentely

- käyttää kerta- ja kestäkäyttötuotteita tarkoituksenmukaisesti
- käyttää puhdistusaineita, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä
- annostelee ja käyttää puhdistusaineita käyttöohjeiden mukaisesti
- lajittelee ateriapalvelutehtävissä syntyvät jätteet ja toimii jätehuollon edellyttämällä tavalla
- neuvoo tarvittaessa asiakasta jätteen lajitteluun liittyvissä asioissa

Oman työn arviointi

- arvioi työtään asiakkaan ja ateriapalvelujen tuottajan näkökulmasta
- arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti
- käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ateriapalvelut-osan suorittamisessa on keskeistä asiakaskohteen ateriapalvelujen toteuttaminen. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason. Tämä tutkinnon osa sisältää myös Hygieniaosaamisasetuksen mukaisen elintarvikehygieenisen osaamisen.

Tutkinnon osa voidaan suorittaa Siivouspalvelujen tuottaminen -osan yhteydessä, jolloin Siivouspalvelujen tuottaminen -osan ammattitaitovaatimusten hallinta arvioidaan ko. tutkinnon osan kriteerien mukaisesti.

Ateriapalvelut-osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään aidoissa käytännön tehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa kohteessa, jossa laitoshuoltaja voi tehdä ateriapalvelutehtäviä muun työnsä ohessa.

Näyttöympäristöksi soveltuu esimerkiksi hoitolaitos, hotelli, oppilaitos, palvelukoti, päiväkotiki, sairaalan tms. osastokeittiö, vanhainkoti, virasto tms. Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa ateriapalvelutehtävien hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti.

Näyttöympäristö merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja-kohtaan nimettynä toimintaympäristön laadun mukaisesti, esimerkiksi hoitolaitos, hotelli, oppilaitos, palvelukoti tms.

4 § Aula- ja kokouspalvelut

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tekee asiakaskohteessa tarvittavia aula- ja kokouspalveluja asiakaslähtöisesti. Hän tietää aula- ja kokouspalvelujen merkityksen asiakkaalle.</p>	<p>Asiakaslähtöinen aula- ja kokouspalvelu</p> <ul style="list-style-type: none">• tietää asiakaskohteen organisaation ja toiminnan• toimii työohjeiden tai palvelukuvauksen ja sovitun laadun mukaisesti• toimii työpaikan (työnantaja, asiakas) ohjeiden mukaisesti• pitää asiakastyytyväisyyttä työn tavoitteena, mikä näkyy hänen kaikissa toimissaan• toimii asiakaspalvelussa ja työyhteisössä oma-aloitteisesti, vastuuntuntoisesti ja ystävällisesti• huolehtii omasta siisteydestään ja työvaatetuksestaan välittäen ammattimaisen kuvan itsestään

Tutkinnon suorittaja tekee aula- ja kokouspalvelutehtäviä ja huolehtii tarvittaessa kokoustarjoilujen järjestämisestä. Hän työskentelee taloudellisesti ja tietää, miten voi omalta osaltaan vaikuttaa kustannusten muodostumiseen.

Aula- ja kokouspalvelutehtävät

- toimii palvelutilanteissa joustavasti ja vastuuntuntoisesti
- käyttää työssään yleisimpiä toimistokoneita, esimerkiksi puhelin, faksi, kopiokone, tietokone, tulostin ym.
- käyttää työssään tavallisimpia atk-ohjelmia, esimerkiksi sähköposti, tekstinkäsittely, selainohjelma
- toimii asiakaspalvelutehtävissä, kuten:
 - aulapalvelu
 - asiakasneuvonta
 - kulunvalvonta
 - puhelimeen vastaaminen ym.
- tekee muita palvelutehtäviä, kuten:
 - kopiointi
 - postitus
 - lähetysten vastaanottaminen ja tarkistaminen
 - sisäisenä lähettinä toimiminen
- tekee kokouspalvelutehtäviä, kuten:
 - tekee tilavaraukset
 - huolehtii opasteet
 - tiedottaa kokouksista
 - kunnostaa kokoustilan käyttövalmiiksi
 - huolehtii kokousvarustuksesta ja kokousjuomista
 - tarkistaa kokoustilan AV-laitteiden toimivuuden, esimerkiksi piirtoheitin, TV, video, DVD-laite, dataprojektori, äänentoisto ym. laitteet
 - neuvoo tarvittaessa asiakasta AV-, ym. laitteiden käytössä
 - huolehtii tarvittaessa vaatesäilytyksestä
- huolehtii tarvittaessa kokoustarjoilujen järjestämisestä
- huolehtii omalta osaltaan palvelun onnistumiseen vaikuttavista yksityiskohdista, esimerkiksi siisti kopiojälki, paikkansapitävät tilavaraukset, selkeät opasteet, sovittu ja kunnossa oleva kokousvarustus, siistit tilat ym.

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee työnsä siten, että elimistö kuormittuu mahdollisimman vähän.

Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuusohjeita.

Tutkinnon suorittaja tietää aula- ja kokouspalvelujen ympäristövaikutuksia. Hän tuntee asiakas-kohteen jätehuolto-ohjeet ja toimintatavat ja toimii niiden mukaisesti.

- työskentelee joutuisasti, huolellisesti ja järjestelmällisesti sekä noudattaa sovittua aikataulua ottaen huomioon työn tavoitteet ja käytettävissä olevan ajan

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

- tunnistaa staattisen ja dynaamisen lihastyön vaikutuksen kehossaan
- työskentelee työasennoissa, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän, esimerkiksi oikea nostotekniikka
- rytmittää työnsä niin, että elimistö palautuu kuormituksesta, esimerkiksi mikrotauot, rentoutus- ja vastaliikkeet

Työturvallisuus

- noudattaa yleisiä työsuojelumääräyksiä ja työpaikan (työnantaja ja asiakas) työturvallisuusohjeita
- huolehtii asiakasturvallisuudesta hätätilanteissa, ja tietää esimerkiksi hätäpoistumistiet
- huolehtii omasta työturvallisuudesta, esimerkiksi tietää kuinka toimia uhkatilanteissa
- käyttää AV- ym. laitteita käyttöohjeiden mukaisesti ja huolehtii niiden sähköturvallisuudesta

Ympäristölähtöinen työskentely

- tietää valintojensa ympäristövaikutuksia, esimerkiksi kertakäyttö- ja kestopöytätuotteet, paperin käyttö kopioinnissa
- lajittelee aula- ja kokouspalvelutehtävissä syntyvät jätteet ja toimii jätehuollon edellyttämällä tavalla
- neuvoo tarvittaessa asiakasta jätteen lajitteluun liittyvissä asioissa

<p>Tutkinnon suorittaja arvioi työsuoritustaan ja tuottamansa aula- ja kokouspalvelun laatua.</p>	<p>Oman työn arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi työtään asiakkaan ja tila- palvelujen tuottajan näkökulmasta • arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti • käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämässä
---	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Aula- ja kokouspalvelut -osan suorittamisessa on keskeistä asiakaskohteen aula- ja kokouspalvelujen toteuttaminen. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason. Tutkinnon osa voidaan suorittaa Siivouspalvelujen tuottaminen -osan yhteydessä, jolloin Siivouspalvelujen tuottaminen -osan ammattitaitovaatimusten hallinta arvioidaan ko. tutkinnon osan kriteerien mukaisesti.

Aula- ja kokouspalvelut -osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään aidoissa käytännön työtehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa kohteessa, jossa laitoshuoltaja voi tehdä aula- ja kokouspalveluja muiden työtehtäviensä ohessa.

Näyttöympäristöksi soveltuu kohde, joissa aula- ja kokouspalveluja tehdään ammattimaisesti. Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa aula- ja kokouspalvelujen hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti.

Näyttöympäristö merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja-kohtaan nimettynä toimintaympäristön laadun mukaisesti, esimerkiksi toimisto tms.

5 § Erityiskohteiden siivouspalvelut

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tekee asiakkaan tarvitsemia erityiskohteiden siivouspalveluja asiakaslähtöisesti. Hän tietää palvelujen merkityksen asiakkaalle.</p>	<p>Asiakaslähtöinen erityiskohteiden siivouspalvelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää asiakaskohteen toiminnan • työskentelee työtilauksen, työohjeiden tai palvelukuvauksen ja sovitun laadun mukaisesti • ottaa huomioon erityiskohteen toiminnan sekä sisäiset ja ulkoiset asiakkaat • toimii työpaikan (työnantaja, asiakas) ohjeiden mukaisesti • pitää asiakastyytyväisyyttä työn tavoitteena, mikä näkyy hänen kaikissa toimissaan

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee valitsemansa erityiskohteen siivouksen tai puhdistuksen työtilauksen, asiakkaan tarpeiden ja tilojen toiminnan mukaisesti. Hän hallitsee erityiskohteen siivouksessa käytettävät siivousmenetelmät, siivousaineet, -välineet ja -koneet ja perustelee valintojaan. Hän työskentelee taloudellisesti.

- tuottaa sovittua työn laatua
- toimii asiakaspalvelussa omaaloitteisesti, vastuuntuntoisesti ja ystävällisesti
- huolehtii siisteydestään, työvaatuksesta ja työvälineistöstään välittäen ammattimaisen kuvan itsestään

Erityiskohteen siivous

- tietää erityiskohteen siivouksen tai puhdistuksen tavoitteet
- tietää puhdistettavan kohteen tai pinnan erityisvaatimukset ja olosuhteet
- noudattaa asiakaskohteen ohjeita ja määräyksiä sekä lainsäädännön velvoitteita, esimerkiksi työ- ja menetelmäohjeet, toimintajärjestelmän ohjeet ym.
- arvioi tiloissa ja pinnoilla olevaa likaa ja suunnittelee työtehtävät ja työjärjestyksen sen perusteella
- valitsee puhdistusmenetelmät ja puhdistusaineet siivouskohteen mukaan
- valitsee ja käyttää työhön soveltuvia välineitä, koneita ja laitteita sekä tietää niiden toimintaperiaatteet
- tekee työt toimeksiannon ja tilanteen edellyttämässä tärkeysjärjestyksessä
- tietää korkeaa hygieniavaativassa kohteessa työskennellessään käytettävät hygieniamittausvälineet ja niiden käytön ja mieltää puhtaustittaukset osaksi työn laatua, esimerkiksi puhdistusvälineiden, elintarviketeollisuuden tilojen tai pintojen puhdistus ym.
- käyttää siivousmenetelmiä ja koneita tehokkaasti

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee työnsä siten, että elimistö kuormittuu mahdollisimman vähän.

Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuusohjeita.

Tutkinnon suorittaja tietää erityiskohteiden siivouksen ympäristövaikutuksia. Hän tietää asiakaskohteen jätahuolto-ohjeet ja toimintatavat ja toimii niiden mukaisesti.

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

- tunnistaa staattisen ja dynaamisen lihastyön vaikutuksen kehossaan
- työskentelee työasennoissa, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän
- rytmittää työnsä niin, että elimistö palautuu kuormituksesta, esimerkiksi mikrotauot, rentoutus- ja vastaliikkeet, molempien käsien käyttö
- keventää työtään käyttämällä koneita ja ergonomisia työvälineitä

Työturvallisuus

- noudattaa yleisiä työsuojelumääräyksiä ja työpaikan (työnantaja ja asiakas) työturvallisuusohjeita
- huolehtii asiakasturvallisuudesta hätätilanteissa, esimerkiksi tietää hätäpoistumistiet
- hallitsee ensiaputaidot EA 1 tason mukaisesti
- huolehtii omasta työturvallisuudestaan, esimerkiksi nostolaitteiden käyttäminen, turvalajaiden käyttäminen, oikea nostotekniikka ym.
- käyttää tarvittavia suojaimia, esimerkiksi suojavaatteet, turvajalkineet, suojakäsineet, hengitys-, kuulo- ym. suojaimet
- annostelee ja käyttää siivousaineita ja erikoispuhdistusaineita käyttöohjeiden mukaisesti
- käyttää siivouskoneita ja nosto- ym. laitteita käyttöohjeiden mukaisesti ja huolehtii niiden sähkö- ym. turvallisuudesta

Ympäristölähtöinen työskentely

- käyttää siivousaineita, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä
- annostelee siivous- ym. aineet

<p>Tutkinnon suorittaja arvioi työtään ja tuottamansa erityiskohteiden siivouspalvelun laatua.</p>	<p>ohjeiden mukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää vettä tarkoituksenmukaisesti • lajittelee erityiskohteiden puhdistuksessa tai siivouksessa syntyvät jätteet ja toimii jätehuollon edellyttämällä tavalla • neuvoo tarvittaessa asiakasta jätteen lajitteluun liittyvissä asioissa <p>Oman työn arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi työtään asiakkaan ja erityiskohteiden siivouspalvelujen tuottajan näkökulmasta • arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti • käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Erityiskohteiden siivouspalvelut -osan suorittamisessa on keskeistä erityiskohteen tilojen siivous tai pintojen puhdistus. Tällöin on hallittava erityiskohteen siivouksen tai pintojen puhdistuksen edellyttämät siivousmenetelmät ja toimintatavat. Tutkinnon osa voidaan suorittaa Siivouspalvelujen tuottaminen -osan yhteydessä, jolloin Siivouspalvelujen tuottaminen -osan ammattitaitovaatimusten hallinta arvioidaan ko. tutkinnon osan kriteerien mukaisesti.

Erityiskohteiden siivouspalvelut -osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään todellisissa käytännön työtehtävissä näyttöympäristöiksi soveltuvissa aidoissa työympäristöissä, joissa erityiskohteiden siivousta tehdään ammattimaisesti (asianmukaiset siivousvälineet, koneet ja laitteet).

Näyttöympäristöksi soveltuu esimerkiksi työkohte, jossa voidaan tehdä atk-tilojen siivousta, julkisivupintojen puhdistusta ja suojausta, kivilattioiden käsittelyä (kristallointi ym.), puhdastilasiivousta, rakennuksen käyttöönotto-siivousta, remonttisiivousta, sähkötilojen siivousta, tulipalon ja vesivuotojen jälkeistä siivousta ym. Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa erityiskohteiden siivouksen hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti.

Näyttöympäristö merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja -kohtaan nimettynä toimintaympäristön laadun mukaisesti, esimerkiksi atk-tilat, julkisivupintojen puhdistus, puhdastilat tms.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja kohtaa tasa-arvoisesti erilaisia ihmisiä ja hänen toimintansa lähtökohtana ovat asiakkaan tarpeet. Hän pystyy itsenäiseen ja empaattiseen vuorovaikutukseen asiakkaiden kanssa. Hän tietää työnsä vastuullisuuden ja luottamuksellisuuden toimiessaan asiakaskohteessa.</p> <p>Tutkinnon suorittaja avustaa asiakkaita päivittäisissä toiminnoissa, kuten henkilökohtaiseen hygieniaan, ateriointiin, liikkumiseen ja virike-toimintaan liittyvissä asioissa. Hän työskentelee yhdessä hoitohenkilökunnan kanssa tai tarvittaessa itsenäisesti. Hän työskentelee taloudellisesti ja tietää, miten hän voi omalta osaltaan vaikuttaa kustannusten muodostumiseen.</p>	<p>Asiakaslähtöinen huolenpito</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää asiakaskohteen toiminnan ja huolenpidon tavoitteet • toimii työpaikan (työnantaja, asiakas) ohjeiden mukaisesti • säilyttää ammatillisuuden kaikissa tilanteissa ja kunnioittaa asiakastaan yksilöinä • toimii asiakaspalvelussa ja työyhteisössä oma-aloitteisesti, vastuuntuntoisesti ja ystävällisesti • luo oman persoonansa välityksellä turvallisen, hyväksyvän ja läheisen ilmapiirin • pitää asiakastytyväisyyttä työn tavoitteena, mikä näkyy hänen kaikissa toimissaan • noudattaa vaitiolovelvollisuutta • toimii asiakkaan edun mukaisesti ja luottamuksellisesti • huolehtii omasta siisteydestään, työvaatetuksestaan ja työvälineistöstään välittäen ammattimaisen kuvan itsestään <p>Päivittäisissä toiminnoissa avustaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää asiakkaiden avustamistarpeet • ohjaa asiakasta omatoimisuuteen • tekee asiakkaan avustamiseen liittyviä tehtäviä, kuten: <ul style="list-style-type: none"> – aamu- tai iltatoimet – henkilökohtainen hygienia – kylvettäminen – pukeutumisessa tai riisuuntumisessa avustaminen – ruokailussa avustaminen tai syöttäminen – liikkumisen avustaminen • auttaa ja tarvittaessa neuvoo tavalisimpien apuvälineiden käytössä • työskentelee hygieenisesti ja

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee työnsä siten, että elimistö kuormittuu mahdollisimman vähän.

Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuusohjeita ja on ensiaputaitoinen.

aseptisesti (käsihygieniä, työjärjestys, työtapa, eritetahrojen poisto)

- työskentelee suunnitelmallisesti, rauhallisesti ja järjestelmällisesti
- huolehtii asiakasturvallisuudesta huolenpitotehtävien yhteydessä, esimerkiksi liukastumisten, kaatumisten ja putoamisten estäminen, hygienia, lääketurvallisuus
- työskentelee yhteistyössä työyhteisön jäsenten kanssa
- työskentelee taloudellisesti, esimerkiksi työn suunnittelu, vaippojen käyttö, suojakäsineiden käyttö, voiteiden käyttö, veden käyttö, pyyhkeiden käyttö
- tekee työnsä joutuisasti ottaen huomioon inhimillisyyden ja toisen ihmisen kunnioittamisen

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

- tunnistaa staattisen ja dynaamisen lihastyön vaikutuksen kehossaan
- työskentelee asennoissa, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän, esimerkiksi oikea nostotekniikka
- rytmittää työnsä niin, että elimistö palautuu kuormituksesta, esimerkiksi mikrotauot, rentoutus- ja vastaliikkeet
- keventää työtään käyttämällä ergonomisia apuvälineitä, esimerkiksi nostolaite

Työturvallisuus

- noudattaa yleisiä työsuojelumääräyksiä ja työpaikan (työnantaja ja asiakas) työturvallisuusohjeita
- huolehtii asiakasturvallisuudesta hätätilanteissa, esimerkiksi tietää hätäpoistumistiet
- hallitsee ensiaputaidot EA 1-tasoisesti

<p>Tutkinnon suorittaja tietää asiakas-kohteen jätehuolto-ohjeet ja toimintatavat ja toimii niiden mukaisesti.</p> <p>Tutkinnon suorittaja arvioi työsuorustaan ja tuottamansa huolenpito-palvelun laatua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii omasta työturvallisuudesta, esimerkiksi oikea nostotekniikka • käyttää tarkoituksenmukaisia suojavaatteita, työjalkineita ja muita suojaimia <p>Ympäristölähtöinen työskentely</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää järkevästi kesto- ja kertakäyttötuotteita • käyttää vettä tarkoituksenmukaisesti • lajittelee huolenpityössä syntyvät jätteet ja toimii jätehuollon edellyttämällä tavalla • neuvoo tarvittaessa asiakasta jätteen lajitteluun liittyvissä asioissa <p>Oman työn arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi työtään asiakkaan ja huolenpito-palvelujen tuottajan näkökulmasta • arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti • käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Huolenpito-palvelut-osan suorittamisessa on keskeistä asiakkaiden avustaminen päivittäisissä toiminnoissa. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason. Tutkinnon osa voidaan suorittaa Siivouspalvelujen tuottaminen -osan yhteydessä, jolloin Siivouspalvelujen tuottaminen -osan ammattitaitovaatimusten hallinta arvioidaan ko. tutkinnon osan kriteerien mukaisesti.

Huolenpito-palvelut-osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään aidoissa käytännön työtehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa kohteessa, jossa laitos-huoltaja voi tehdä huolenpito-palvelutehtäviä muiden työtehtäviensä ohessa.

Näyttöympäristöksi soveltuu esimerkiksi hoitolaitos, kotityöpalveluyritys, palvelutalo, palvelukoti, päiväkoti tai muu vastaava asiakaskohde, jossa asiakkaat tarvitsevat huolenpitoa. Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa asiakkaiden avustamisen hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti.

Näyttöympäristö merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja-kohtaan nimettynä toimintaympäristön laadun mukaisesti, esimerkiksi hoitolaitos, palvelutalo, päiväkoti tms.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tietää oman persoonansa ja vuorovaikutuksen merkityksen osana asiakaskohteen yrityskuvaa.</p> <p>Tutkinnon suorittaja selviytyy jollakin muulla kielellä kuin omalla äidinkiellellään erilaisista asiakaspalvelutilanteista ja ohjaa omalta osaltaan asiakkaita palveluketjussa.</p> <p>Tutkinnon suorittaja arvioi omaa kielitaitoaan ja asiakaspalveluaan.</p>	<p>Asiakaslähtöisyys palvelutilanteessa</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää asiakaskohteen organisaation ja toiminnan • tietää palvelusopimuksen ja toimii työpaikan ohjeiden mukaisesti • pitää asiakastyytyväisyyttä työn tavoitteena, mikä näkyy hänen kaikissa toimissaan • toimii asiakaspalvelussa ja työyhteisössä oma-aloitteisesti ja ystävällisesti • huolehtii omasta siisteydestään, työvaatetuksestaan ja työvälineistöstään välittäen ammattimaisen kuvan itsestään <p>Kielitaito palvelutilanteessa</p> <ul style="list-style-type: none"> • kohtaa asiakkaan tai työyhteisön jäsenen rohkeasti • puhuu asiakkaan tai työyhteisön jäsenen kanssa asiakaskohteen tyypillisissä palvelutilanteissa, esimerkiksi tervehtiminen, neuvontatilanteet • ohjaa asiakasta vastuullisesti palveluketjussa eteenpäin • ymmärtää eri kulttuureista tulleita, mikä näkyy asiallisena käyttäytymisenä, esimerkiksi kohteliaisuudet, small-talk, ystävällisyys <p>Oman työn arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi työtään ja kielitaitoaan palvelun tuottajan ja asiakkaan näkökulmasta • arvioi kielitaitoaan rohkeasti ja kriittisesti • käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Kielitaito palvelutilanteissa -osan suorittamisessa on keskeistä palvelu- ja vuorovaikutustilanteessa toimiminen asiakaskohteessa tai työyhteisössä jollakin muulla kielellä kuin tutkinnon suorittajan omalla äidinkielellä. Tällöin on hallittava kyseisen kielen puhuminen asiakaskohteen palvelu- ja vuorovaikutustilanteessa. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason. Tutkinnon osa voidaan suorittaa Siivouspalvelujen tuottaminen -osan yhteydessä, jolloin Siivouspalvelujen tuottaminen-osan ammattitaitovaatimusten hallinta arvioidaan ko. tutkinnon osan kriteerien mukaisesti.

Kielitaito palvelutilanteissa -osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään aidoissa käytännön työtehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa kohteessa, jossa kommunikointi valitulla vieraalla kielellä on päivittäistä.

Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa kielitaitonsa monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti.

Valittu kieli merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja-kohtaan.

8 § Kiinteistöhuoltopalvelut

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tekee asiakaskohteessa tarvittavia kiinteistöhuolto- tehtäviä asiakaslähtöisesti. Hän tietää kiinteistöhuoltopalvelujen merkityksen asiakaskohteen toiminnalle.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tietää asiakaskohteen kiinteistöhuollon eri osat alueet. Hän seuraa ja havainnoi tilojen ja kiinteistön kuntoon liittyviä</p>	<p>Asiakaslähtöinen kiinteistöhuolto</p> <ul style="list-style-type: none">• tietää asiakaskohteen organisaation ja sen toiminnan• toimii työohjeiden tai palvelukuvauksen ja sovitun laadun mukaisesti• toimii työpaikan (työnantaja, asiakas) ohjeiden mukaisesti• pitää asiakastyytyväisyyttä työn tavoitteena, mikä näkyy hänen kaikissa toimissaan• toimii työssään ja työyhteisössä oma-aloitteisesti, vastuuntuntoisesti ja ystävällisesti• tekee työnsä joutuisasti• huolehtii omasta siisteydestään, työvaatetuksestaan ja työvälineistöstään välittäen ammattimaisen kuvan itsestään <p>Kiinteistöhuoltotehtävien tekeminen</p> <ul style="list-style-type: none">• tietää asiakaskohteen kiinteistöhuolto-organisaation ja vastuuhenkilöt

korjaustarpeita ja ilmoittaa niistä sovitulla tavalla. Hän tekee asiakas-kohteen tarpeiden mukaisia kiinteistönhuoltotehtäviä. Hän työskentelee taloudellisesti ja tietää, miten hän voi omalta osaltaan vaikuttaa kustannusten muodostumiseen.

- tietää oman toimintansa merkityksen kiinteistön kunnossapysymisen kannalta, esimerkiksi havainnointi, korjaustarpeista ilmoittaminen
- tietää asiakaskohteen huoltokirjäkäytännön
- seuraa ja havainnoi asiakaskohteen tilojen ja kiinteistön kuntoa, esimerkiksi tilojen, kalusteiden, laitteiden ja materiaalien kunto, vesikalusteiden ja valaisimien kunto, lämpöpattereiden toiminta, kosteus- ja homevauriot ym.
- tekee huolto- ja korjauspyynnöt asiakaskohteen käytännön tai huoltosopimuksen mukaisesti
- tietää asiakaskohteen lukitus- ja hälytysjärjestelmän toimintaperiaatteen, esimerkiksi manuaalinen, sähköinen tai atk-pohjainen
- tekee asiakaskohteen tarpeiden mukaisia kiinteistönhuoltotehtäviä, kuten:
 - ovien lukitseminen tai avaaminen
 - hälytyslaitteiden päälle tai pois kytkeminen
 - lamppujen, loisteputkien ja sytyttimien vaihtaminen
 - sulakkeiden vaihtaminen
 - hajulukon puhdistaminen
 - ikkunoiden sulkeminen
 - ikkunoiden tiivistäminen
 - ilmanvaihdon toiminnan seuraaminen
 - palovaroittimien toiminnan seuraaminen
 - vesikalusteiden kunnan seuraaminen, esimerkiksi tiivisteiden kunto, vuodot
 - viemäreiden kunnan seuraaminen, esimerkiksi hajuhaitat, tukkeumat
 - lämpöpattereiden ja termos- taattien toiminnan seuraaminen
 - sähkö-, vesi- ja kaukolämpö

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee työnsä siten, että elimistö kuormittuu mahdollisimman vähän.

Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuusohjeita. Hän huolehtii omalta osaltaan asiakasturvallisuudesta

- mittareiden lukemien kirjaaminen ja tarvittaessa raportointi
- sisäänkäyntien ja lähiympäristön puhtaanapito
- tietää asiakaskohteen varapoistumistiet
- tietää liputuskäytännön ja huolehtii liputuksesta
- tietää ja tunnistaa tavallisimmat haittaeläimet ja tuholaiset, esimerkiksi hiiret, rotat, muurahaiset, kärpäset ym.
- tiedottaa haittaeläimistä ja tuholaisista oikeille henkilöille
- tietää oman toimintansa taloudellisen merkityksen, esimerkiksi korjaustarpeiden ilmoittamatta jättämisestä aiheutuvat kustannukset

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

- tunnistaa staattisen ja dynaamisen lihastyön vaikutuksen kehossaan
- työskentelee työasennoissa, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän
- rytmittää työnsä niin, että elimistö palautuu kuormituksesta, esimerkiksi mikrotauot, rentoutus- ja vastaliikkeet
- keventää työtään käyttämällä työvälineitä ergonomisesti, esimerkiksi nostamisessa ja kantamisessa

Työturvallisuus

- noudattaa yleisiä työsuojelumääräyksiä ja työpaikan (työnantaja ja asiakas) työturvallisuusohjeita
- huolehtii asiakasturvallisuudesta, esimerkiksi liukastumisten estäminen ja osaa toimia hätätilanteissa, esimerkiksi tietää hätäpoistumistiet
- huolehtii omasta työturvallisuudesta, esimerkiksi suojautuminen, pistävien tai viiltävien esineiden

<p>Tutkinnon suorittaja tietää kiinteistönhuoltopalvelujen ympäristövaikutuksia. Hän tietää asiakaskohteen jätehuolto-ohjeet ja toimintatavat ja toimii niiden mukaisesti.</p> <p>Tutkinnon suorittaja arvioi työsuorustaan ja tuottamansa kiinteistönhuoltopalvelun laatua.</p>	<p>käsittely, sähköturvallisuus, uhkatilanteissa toimiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää tarkoituksenmukaisia suojavaatteita, työjalkineita ja tarvittavia suojaimeja <p>Ympäristölähtöinen työskentely</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää kiinteistönhuoltotehtävissä aineita, jotka kuormittavat ympäristöä mahdollisimman vähän • lajittelee kiinteistönhuoltotehtävissä syntyvät jätteet ja toimii jätehuollon edellyttämällä tavalla • neuvoo tarvittaessa asiakasta jätteen lajitteluun liittyvissä asioissa <p>Oman työn arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi työtään asiakkaan ja kiinteistönhuoltopalvelujen tuottajan näkökulmasta • arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti • käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Kiinteistönhuoltopalvelut-osan suorittamisessa on keskeistä asiakaskohteen kiinteistön ja tilojen kuntoon liittyvien asioiden havainnointi ja niistä tiedottaminen sekä kiinteistönhuoltotehtävien tekeminen. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason. Tutkinnon osa voidaan suorittaa Siivouspalvelujen tuottaminen -osan yhteydessä, jolloin Siivouspalvelujen tuottaminen -osan ammattitaitovaatimusten hallinta arvioidaan ko. tutkinnon osan kriteerien mukaisesti.

Kiinteistönhuoltopalvelut-osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään aidoissa käytännön työtehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa kohteessa, jossa laitoshuoltaja voi tehdä kiinteistönhuoltotehtäviä muiden työtehtäviensä ohessa.

Näyttöympäristöksi soveltuu esimerkiksi hoitolaitos, oppilaitos, päiväkotia, tuotantolaitos, virasto ym. Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa kiinteistönhuoltotehtävien hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti.

Näyttöympäristö merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja-kohtaan nimettynä toimintaympäristön laadun mukaisesti, esimerkiksi hoitolaitos, oppilaitos, päiväkotia, tuotantolaitos tms.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tekee asiakas-kohteessa tarvittavia tekstiilienhuoltopalveluja asiakaslähtöisesti. Hän tietää tekstiilien huoltopalvelujen merkityksen asiakaskohteelle ja asiakkaalle.</p> <p>Tutkinnon suorittaja huoltaa omatoimisesti asiakaskohteen ja asiakkaan erilaisia tekstiilejä. Hän tietää yleisimmät materiaalit ja tekstiilien hoito-ohjeet ja valitsee huoltotavan ohjeiden mukaan. Hän työskentelee taloudellisesti ja tietää, miten hän voi omalta osaltaan vaikuttaa kustannusten muodostumiseen.</p>	<p>Asiakaslähtöinen tekstiilien huolto</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää asiakaskohteen tekstiilien huoltojärjestelmän ja huoltaa tekstiilit omatoimisesti • toimii työohjeiden tai palvelukuvauksen ja sovitun laadun mukaisesti • toimii työpaikan (työnantaja, asiakas) ohjeiden mukaisesti • toimii työssään ja työyhteisössä oma-aloitteisesti, vastuuntuntoisesti ja ystävällisesti • pitää asiakastyytyväisyyttä työn tavoitteena, mikä näkyy hänen kaikissa toimissaan • huolehtii omasta siisteydestään, työvaatetuksestaan ja työvälineistöstään välittäen ammattimaisen kuvan itsestään <p>Tekstiilien huoltaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • huoltaa asiakaskohteen ja asiakkaan pyykin, esimerkiksi vaatteet, liinavaatteet, verhot, pöytäliinat ja sisustustekstiilit • tietää, miten asiakaskohteen tekstiilien huoltokierto on järjestetty • tunnistaa yleisimmät huollettavat tekstiilimateriaalit • lajittelee ja esikäsittelee tekstiilit niiden materiaalin ja huoltomenetelmän mukaisesti • tunnistaa eri likatyyppisiä ja valitsee sen sekä materiaalin ja värin perusteella pesuaineet ja huoltomenetelmät • arvioi tahrannoitotarpeen ja poistaa tarvittaessa yksittäisiä tahroja • pesee, kuivattaa ja jälkikäsittelee tekstiilit hoito-ohjeiden mukaisesti • käyttää koneita ja välineitä tarkoituksenmukaisesti ja hallitsee niiden

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee työnsä siten, että elimistö kuormittuu mahdollisimman vähän.

Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuusohjeita.

toimintaperiaatteet (pyykinpesukone, kuivausrumpu tai -kaappi, mankeli, silitysvälineet)

- lajittelee, esikäsittelee ja pakkaa tarvittaessa pesulaan lähtevän pyykin
- lähettää tarvittaessa pyykit pesulaan
- vastaanottaa ja varastoi pesulasta tulevan pyykin tarvittaessa
- valitsee taloudelliset työmenetelmät ottaen huomioon työn tavoitteet, käytettävissä olevan ajan ja työssä kuormittumisen
- tekee työnsä joutuisasti
- käyttää menetelmiä ja koneita tehokkaasti, esimerkiksi täydet koneelliset, työn rytmitys

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

- tunnistaa staattisen ja dynaamisen lihastyön vaikutuksen kehossaan
- työskentelee asennoissa, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän
- rytmittää työnsä niin, että elimistö palautuu kuormituksesta, esimerkiksi mikrotauot, rentoutus- ja vastaliikkeet
- keventää työtään käyttämällä koneita ja ergonomisia työvälineitä

Työturvallisuus

- noudattaa yleisiä työsuojelumääräyksiä ja työpaikan (työnantaja ja asiakas) työturvallisuusohjeita
- huolehtii omasta työturvallisuudestaan, esimerkiksi tartuntavaarallista pyykkiä käsitellessään ja osaa toimia hätätilanteissa
- käyttää tarkoituksenmukaisia suojavaatteita ja työjalkineita
- käyttää tarvittavia suojaimia
- annostelee ja käyttää pesu-, tahrannoistoa- ym. aineita käyttöohjeiden mukaisesti

<p>Tutkinnon suorittaja tietää tekstiilien huollon ympäristövaikutuksia. Hän tietää asiakaskohteen jätahuolto-ohjeet ja toimintatavat ja toimii niiden mukaisesti.</p> <p>Tutkinnon suorittaja arvioi työtään ja tuottamansa tekstiilien huoltopalvelun laatua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • käyttää koneita ja laitteita käyttö-ohjeiden mukaisesti ja huolehtii niiden sähköturvallisuudesta <p>Ympäristölähtöinen työskentely</p> <ul style="list-style-type: none"> • käyttää pesu- ym. aineita, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä • annostelee tekstiilien huollossa käytettävät pesu- ym. aineet käyttö-ohjeiden mukaisesti • käyttää vettä tarkoituksenmukaisesti • lajittelee tekstiilien huollossa syntyvät jätteet ja toimii jätahuollon edellyttämällä tavalla <p>Oman työn arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi työtään asiakkaan ja tekstiilien huoltopalvelujen tuottajan näkökulmasta • arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti • käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä
---	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tekstiilien huoltopalvelut -osan suorittamisessa on keskeistä asiakaskohteen tekstiilien huoltaminen. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason. Tutkinnon osa voidaan suorittaa Siivouspalvelujen tuottaminen -osan yhteydessä, jolloin Siivouspalvelujen tuottaminen -osan ammattitaitovaatimusten hallinta arvioidaan ko. tutkinnon osan kriteerien mukaisesti.

Tekstiilien huoltopalvelut -osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään aidoissa käytännön työtehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa kohteessa, jossa laitoshuoltaja voi tehdä tekstiilien huoltotehtäviä muiden työtehtäviensä ohessa.

Näyttöympäristöksi soveltuu esimerkiksi palvelutalo, palvelukoti, päiväkot, vanhainkoti ym. Kohteessa tulee olla asianmukaiset välineet ja koneet. Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa tekstiilien huoltopalvelujen hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti.

Näyttöympäristö merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja-kohtaan nimettynä toimintaympäristön laadun mukaisesti, esimerkiksi palvelutalo, päiväkot, vanhainkoti tms.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja neuvottelee tuhoeläinten torjunnasta asiakkaan kanssa.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tarkastaa rakennukset, tilat ja materiaalit tuhoeläinten havaitsemiseksi. Hän tunnistaa tuhoeläimet ja laatii tarkastusraportin.</p>	<p>Asiakkaan kanssa neuvotteleminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii yhteistyössä asiakkaan kanssa • neuvottelee asiakkaan kanssa tuhoeläinten torjunnan tarpeesta ja torjunnasta • suosittelee asiakkaalle turvallisinta, tehokkainta ja käyttötarkoitukseen parhaiten soveltuvaa torjuntamenetelmää • vastaa asiakkaan kysymyksiin torjunta-aineiden käytöstä ja torjuntamenetelmistä • sopii asiakkaan kanssa työtehtävän ajankohdasta ja työtavasta • työskentelee huolellisesti ja vastuuntuntoisesti <p>Rakennusten, tilojen ja materiaalien tarkastaminen ja tuhoeläinten tunnistaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • kartoittaa rakennukset, tilat ja materiaalit tuhoeläinten havaitsemiseksi • paikantaa tuhoeläinten mahdolliset esiintymispaikat, kasvuympäristöt ja kulkureitit • havaitsee ja paikantaa tuhoeläinten aiheuttamat vauriot ja haitat • kerää näytteitä, esimerkiksi vaurioitunut materiaali, hyönteiset ja niiden munat, toukat, kotelot, ulosteet tms. • havaitsee ja paikantaa tuhoeläimet tunnistamista varten • tunnistaa tavallisimmat tuhoeläimet tai toimittaa tuhoeläimet tunnistettaviksi • merkitsee tiedot tilannekartta-piirrokseen • laatii raportin tuhoeläinten esiintymisestä ja torjunnan tarpeesta • tiedottaa tarvittaessa tuhoeläinten

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee tuholaiсторjuntaohjelman, arvioi torjuntatoimenpiteiden tarpeen ja toteuttaa tuholaiсторjunnan varo-
toimiseen sekä laatii torjuntatyön toteutusraportin.

esiintymisestä kunnan ympäristö- ja terveydensuojeluviranomaisille

Torjuntaohjelman suunnittelu ja toteuttaminen

- tietää tuhoeläimiä ja niiden torjuntaa koskevan lainsäädännön keskeiset määräykset sekä asiakaskohteen sijaintikunnan määräykset ja ohjeet ja toimii niiden mukaisesti
- määrittelee ehkäisevät toimenpiteet
- suunnittelee ja kuvaa rakenteelliset parannuskeinot, esimerkiksi ulkoa tulevien tuhoeläinten estäminen, karkotuskeinot, yleiset huolto-
toimenpiteet, hygienia, elinolosuhteisiin puuttuminen, rakennus-
tekniset toimenpiteet ym.
- tekee asiakkaalle ehdotuksen tai tarjouksen suoritettavista torjuntatoimenpiteistä
- sopii asiakkaan kanssa kummallekin kuuluvista toimenpiteistä, esimerkiksi tilojen puhdistus, ehkäisevät ja rakenteelliset toimenpiteet
- tekee torjuntasuunnitelman yhteistyössä asiakkaan kanssa
- suunnittelee ja toteuttaa tarvittavat puhdistus- ja varotoimet
- arvioi torjuntatoimenpiteiden tarpeen
- valitsee tuhoeläintorjuntamenetelmät, esimerkiksi mekaaninen, fysikaalinen tai kemiallinen torjunta
- päättää ja valitsee käsiteltävät tilat, alueet, pinnat ja materiaalit
- tietää eri tuhoeläintorjunta-aineiden tyypit, koostumuksen ja vaikutustavan
- tietää torjunta-aineiden hyväksytyt käyttötavat, esimerkiksi ruiskutus, sumutus, pölytys, sively, syötit ym.
- valitsee soveltuvat torjunta-aineet ja niiden käyttöohjeissa mainitut torjunta-aineiden levityslaitteet,

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja toteuttaa tuholaistorjunnan jälkitarkastuksen ja laatii jälkitarkastusraportin.

- esimerkiksi paineilmaruisku, paineilmasumutin, sähköinen kylmäsumutin, lämpösumutin, pölyttimet, sumutussuuttimet, ruiskutuskanisteri, aerosolit, syöttiasemat, geelinlevitystarvikkeet, loukut, ansat
- noudattaa torjunta-aineiden hyväksytyjä käyttöohjeita, esimerkiksi aineen annostelussa tai liuoksen valmistuksessa
 - asettaa tarvittaessa syötin oikein ja turvallisesti
 - kuljettaa ja varastoi torjunta-aineet sekä hävittää pakkaukset säännösten mukaisesti
 - toteuttaa tarvittavat torjuntatoimet sovitulla tavalla
 - laatii torjuntatyön toteutusraportin: (puhdistustoimet, varotoimien yleiskatselmus, käytetyt torjuntatekniikat ja -aineet, käytetty torjunta-ainemäärä, huomautukset ennakoimattomista ongelmista, kuvaus tehdyistä torjuntatoimista, suositus toimintasuunnitelman muuttamisesta)

Jälkitarkastuksen toteuttaminen

- tekee tarvittavat jälkitarkastukset ja puhdistukset
- tarkastaa rakennukset, tilat, pinnat ja materiaalit torjunnan jälkeen
- poistaa tarvittaessa kuolleet tuholäimet ja ylimääräiset syötin ja ansat
- arvioi karkote- ja puhdistusmenetelmien tehokkuuden
- arvioi torjuntatoimien tulokset ja vaikutukset
- arvioi ja suunnittelee jatkotoimien tarpeen ja ennalta ehkäisevät toimet
- laatii jälkitarkastusraportin (tulosraportin)

Tutkinnon suorittaja noudattaa työ-
turvallisuusohjeita ja toimii niiden
mukaisesti. Hän huolehtii asiakas-
turvallisuudesta.

Tutkinnon suorittaja tietää tuholais-
torjunnan ympäristöriskejä. Hän
toimii niin, että torjunnasta ei aiheudu
riskejä ihmisille, koti- ja luonnon-
varaisille eläimille tai muulle
ympäristölle.

Työ- ja asiakasturvallisuus

- noudattaa yleisiä työsuojelu-
määräyksiä
- tietää torjunta-ainepakkausten
turvallisuus- ja vaaramerkinnät ja
noudattaa niitä
- tietää torjunta-aineiden käyttöön
liittyvät varotoimet ja noudattaa
niitä
- tietää turvallisuus- ja hygienia-
toimenpiteet torjunta-aineita
käytettäessä ja toimii niiden
mukaisesti
- tietää, kuinka ehkäistään myrky-
tyksiä, esimerkiksi hengitysteiden ja
ruoansulatuskanavan kautta sekä
ihon läpi saatavat
- tietää myrkytysoireet ja tietää,
kuinka toimitaan mahdollisissa
myrkytystilanteissa
- hallitsee hätäensiavun
- huolehtii asiakasturvallisuudesta ja
herkkien materiaalien suojauksesta
- huolehtii omasta työturvallisuus-
destaan
- käyttää tarvittavia käyttöohjeessa
mainittuja suojaimia, esimerkiksi
hengityssuojaimet, suojavaatteet,
suojakäsineet, kasv suojuus, kuulo-
suojaimet

Ympäristöasioiden hoitaminen

- tietää torjunta-aineiden ympäristö-
riskit
- toimii niin, että tuholais-
torjunnasta ei aiheudu terveysriskejä ihmisille
eikä koti- ja luonnonvaraisille
eläimille tai muulle ympäristölle
- käsittelee ohjeiden ja määräysten
mukaisesti
 - tyhjät torjunta-ainepakkaukset
 - ruiskutusjätteet ja myrkkyyansojen
jäämät
 - ruiskutusvälineiden huuhtelu-
vedet

<p>Tutkinnon suorittaja kerää työstään tai toiminnastaan palautetta.</p> <p>Tutkinnon suorittaja arvioi työsuoritustaan ja toteuttamansa tuhoeläinten torjuntapalvelun laatua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – tarvittaessa kuolleet tuhoeläimet • käsittelee tuholaiсторjuntatyössä syntyvät jätteet ja toimii jätehuollon edellyttämällä tavalla <p>Palautteen kerääminen ja käsittely</p> <ul style="list-style-type: none"> • kerää työstään tai toiminnastaan palautetta • käsittelee saamansa palautteen asianmukaisesti, esimerkiksi valitukset • selvittää ja raportoi torjuntaa koskevat yksityiskohdat (torjuttava tuhoeläinlaji, torjunta-aine, tilat, torjuntateknikka, tuhoeläintorjujan toiminta, torjunta-aineet ja -välineet) <p>Oman työn arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi työtään asiakkaan ja palvelun tuottajan näkökulmasta • arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti • käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tuhoeläinten torjuntapalvelut -osan suorittamisessa on keskeistä tuhoeläinten tunnistaminen ja niiden torjunta hyväksytyin menetelmin ympäristö- ja terveysnäkökohdat huomioon ottaen. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason.

Tutkinnon osa suoritetaan erillisenä tutkinnon osana.

Tuhoeläinten torjuntapalvelut -osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään käytännön työtehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa kohteessa. Näyttöympäristöksi soveltuu kohde, jossa on tarpeen tehdä tuho- tai haittaeläinten torjuntaa.

Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa tämän tutkinnon osan ammattitaidon hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti. Käytännön näytön tulee sisältää osallistuminen torjuntaohjelmaan sen suunnittelusta raportointiin.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tekee viherkasvien huoltopalveluja ja asiakastilojen muuhun viihtyisyyteen liittyviä tehtäviä. Hän tietää viherkasvien huoltopalvelujen merkityksen asiakkaalle.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tuntee työalueensa viherkasvit ja huoltaa niitä ammattimaisesti.</p>	<p>Asiakaslähtöinen viherkasvien huoltopalvelu ja tilojen viihtyisyydestä huolehtiminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää asiakaskohteen organisaation ja toiminnan • toimii työohjeiden tai palvelukuvauksen ja työpaikan ohjeiden mukaisesti • pitää asiakastyytyväisyyttä työn tavoitteena, mikä näkyy hänen kaikissa toimissaan • toimii palvelutilanteissa omaloitteisesti, joustavasti, vastuuntuntoisesti ja ystävällisesti • huolehtii omasta siisteydestään ja työvaatetuksestaan välittäen ammattimaisen kuvan itsestään <p>Viherkasvien huoltaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää viherkasvien kasvuun ja hyvinvointiin vaikuttavat tekijät, esimerkiksi valo, lämpötila, lepoajat, ilma, vesi, ravinteet, kasvualusta, kasvinsuojelu • tunnistaa asiakaskohteen viherkasvit • tekee viherkasvien huoltotehtäviä, kuten: <ul style="list-style-type: none"> – kunnan tarkkailu – kastelu – lannoitus – puhdistus – vaurioiden tunnistaminen ja torjuminen, esimerkiksi kasvitaudit, tuhohyönteiset, kasvatusvirheet – mullanvaihto tai uudelleenistutus – tukeminen – leikkaaminen – kasvien lisääminen • tietää viherkasvien vuokraustoiminnan periaatteet, esimerkiksi vuokrasopimus, kasvien vastaanottaminen ja luovuttaminen

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee työkohteeseen leikkokukka-asetelmia ja huoltaa niitä.

Tutkinnon suorittaja huoltaa työkohteensa silkkikasveja sekä tekee silkkikukista ja muista materiaaleista tiloihin sopivia asetelmia.

Tutkinnon suorittaja huolehtii asiakastilojen viihtyisyydestä ja somistaa asiakastilat asiakkaan tarpeiden mukaisesti.

Leikkokukka-asetelmien tekeminen ja huoltaminen

- tuntee leikkokukka-asetelmissä käytettäviä kasveja ja muita materiaaleja, esimerkiksi luonnon materiaalit ja muut materiaalit
- suunnittelee ja tekee leikkokukka-asetelmia toimitiloihin ja tilaisuuksiin, esimerkiksi kokoustilaan, sisäntulooulaan ym.
- valitsee tilanteeseen tai asetelmiin sopivat kasvit, maljakot tai astiat ja muun materiaalin ottaen huomioon tilaisuuden luonteen ja tilan asettamat vaatimukset
- huoltaa leikkokukka-asetelmia tai leikkokukkia, esimerkiksi maljakkohuolto

Silkkikasvien huoltaminen ja asetelmien tekeminen

- puhdistaa ja huoltaa asiakaskohteen isoja silkkikasveja ja niiden ruukkuja tai istutusastioita sekä silkkikukka-asetelmia
- valitsee tiloihin ja tilanteeseen tai asetelmiin sopivat erikokoiset silkkikukat ja muun materiaalin ottaen huomioon tilaisuuden luonteen ja tilan asettamat vaatimukset
- valitsee asetelmiin sopivat maljakot, astiat tai alustat ja muut materiaalit
- suunnittelee ja tekee silkkikukista ja yhdistellen muista materiaaleista asetelmia asiakkaan tiloihin ottaen huomioon tilojen asettamat vaatimukset

Asiakastilojen somistaminen ja viihtyisyydestä huolehtiminen

- tietää asiakastilojen viihtyisyyden merkityksen osana asiakaspalvelua ja asiakaskohteen liikeidea
- somistaa tilat tilaisuuden, ajankoh-

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee työnsä siten, että elimistö kuormittuu mahdollisimman vähän.

Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuusohjeita.

Tutkinnon suorittaja tietää viherkasvien huoltoon liittyviä ympäristövaikutuksia. Hän tuntee asiakas-kohteen jätehuolto-ohjeet ja toimintatavat ja toimii niiden mukaisesti.

dan ja asiakkaan tarpeiden mukaisesti, esimerkiksi kotimainen tai kansainvälinen juhla, muut tilaisuudet

- huolehtii tilojen viihtyvyydestä ja siisteydestä

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

- tunnistaa staattisen ja dynaamisen lihastyön vaikutuksen kehossaan
- työskentelee työasunnoissa, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän, esimerkiksi oikea nostotekniikka
- rytmittää työnsä niin, että elimistö palautuu kuormituksesta, esimerkiksi mikrotauot, rentoutus- ja vastaliikkeet

Työturvallisuus

- noudattaa yleisiä työsuojelumääräyksiä
- noudattaa työpaikan (työnantaja ja asiakas) työturvallisuusohjeita
- huolehtii asiakasturvallisuudesta, esimerkiksi viherkasvien ja leikkokukkien myrkyllisyys, allergiat, kynttilöiden ja elävän tulen turvallinen käyttö, koristemateriaalien turvallisuus ym.
- huolehtii omasta työturvallisuudesta
- käyttää tarvittavia suojaimia, esimerkiksi suojakäsineet tai muut suojaimet

Ympäristölähtöinen työskentely

- käyttää viherkasvien huollossa aineita, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä
- lajittelee viherkasvien huolto-tehtävissä syntyvät jätteet ja toimii jätehuollon edellyttämällä tavalla
- neuvoo tarvittaessa asiakasta

<p>Tutkinnon suorittaja arvioi työsuoritustaan ja tuottamansa palvelun laatua.</p>	<p>jätteiden lajitteluun liittyvissä asioissa</p> <p>Oman työn arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi työtään asiakkaan ja viherkasvien huoltopalvelujen tuottajan näkökulmasta • arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti • käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Viherkasvien huolto ja asiakastilojen viihtyisyydestä huolehtiminen -osan suorittamisessa on keskeistä asiakaskohteen viherkasvien huoltaminen, leikko- ja silkkikukka-asetelmien tekeminen ja niiden huoltaminen sekä asiakastilojen viihtyisyydestä huolehtiminen. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason. Tutkinnon osa voidaan suorittaa Siivouspalvelujen tuottaminen -osan yhteydessä, jolloin Siivouspalvelujen tuottaminen -osan ammattitaitovaatimusten hallinta arvioidaan ko. tutkinnon osan kriteerien mukaisesti.

Viherkasvien huolto ja asiakastilojen viihtyisyydestä huolehtiminen -osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään aidoissa käytännön työtehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa kohteessa, jossa laitoshuoltaja voi huoltaa viherkasveja, tehdä leikkokukka-, silkkikukka- ja muita koristeasetelmia sekä huolehtia asiakastilojen viihtyisyydestä muiden työtehtäviensä ohessa.

Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa tämän tutkinnon osan ammattitaidon hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioituiksi kriteerien mukaisesti.

Näyttöympäristö merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja-kohtaan nimettynä toimintaympäristön laadun mukaisesti, esimerkiksi hotelli, oppilaitos, toimisto tms.

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tietää välinehuollon merkityksen osana asiakkaan turvallisuutta. Hän työskentelee yhteistyössä muun henkilöstön kanssa. Työn tavoitteena on sovittu työn laatu.</p> <p>Tutkinnon suorittaja hallitsee asiakaskohteen tavallisimpien tutkimus- ja hoitovälineiden esikäsittelyn, puhdistuksen ja desinfioinnin. Hän tietää välineille asetetun puhtausluokituksen ja välineiden huoltokierron asiakaskohteessa. Hän huolehtii välineiden kuljetuksesta, säilytyksestä ja varastoinnista. Hän työskentelee taloudellisesti ja tietää, miten hän voi omalta osaltaan vaikuttaa kustannusten muodostumiseen.</p>	<p>Asiakaslähtöinen välinehuolto</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee asiakaskohteen organisaation ja toiminnan • toimii työohjeiden tai palvelukuvauksen ja sovitun laadun mukaisesti • toimii työpaikan (työnantaja, asiakas) ohjeiden mukaisesti • tietää välinehuollon merkityksen hoitovälineiden turvallisuuden, hoitohenkilökunnan turvallisuuden ja hoitotoimien onnistumisen kannalta • pitää asiakastyytyväisyyttä työn tavoitteena, mikä näkyy hänen kaikissa toimissaan • toimii työssään ja työyhteisössä oma-aloitteisesti, vastuuntuntoisesti ja ystävällisesti • huolehtii omasta siisteydestään, työvaatetuksestaan ja työvälineistöstään välittäen ammattimaisen kuvan itsestään <p>Välineiden huoltaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää asiakaskohteen välinehuoltojärjestelmän ja välineiden huoltokierron • tunnistaa asiakaskohteen tavallisimmat tutkimus- ja hoitovälineet • tietää eri välineiden puhtausluokituksen ja huoltaa välineet sen mukaisesti • kuljettaa huollettavat välineet asianmukaisesti • lajittelee, purkaa ja käsittelee välineitä huolellisesti • tietää pesun, lämpödesinfektion ja kemiallisen desinfektion sekä steriloinnin erot ja tietää, milloin niitä käytetään • valitsee ja käyttää puhdistus- ja

Tutkinnon suorittaja suunnittelee ja tekee työnsä siten, että elimistö kuormittuu mahdollisimman vähän.

desinfektio menetelmiä puhtausluokituksen ja välineiden käytön mukaisesti (käsipesu, koneellinen pesu, lämpödesinfektio, kemiallinen desinfektio)

- käyttää huuhtelu- ja desinfektio-koneita tarkoituksenmukaisesti ja tietää niiden toimintaperiaatteet
- työskentelee hygieenisesti ja aseptisesti (käsihygienia, työjärjestys, työtapa, eritetahrojen puhdistaminen)
- puhdistaa, desinfioi ja kuivaa välineet
- tarkastaa välineiden käyttökunnon pesun ja desinfektion jälkeen
- pakkaa ja lähettää välineet tarvittaessa välinehuoltokeskukseen jatkokäsittelyä varten
- säilyttää ja varastoi välineet asianmukaisesti
- tekee työnsä vastuullisesti ja huolellisesti
- käyttää asianmukaista työasua ja huolehtii henkilökohtaisesta hygieniastaan
- valitsee ja käyttää taloudellisia työmenetelmiä ottaen huomioon työn tavoitteet, käytettävissä olevan ajan ja työssä kuormittumisen, esimerkiksi täydet koneelliset, työn rytmitys
- tekee työnsä joutuisasti ja huolellisesti

Oman kehon käyttö ja työn kuormittavuuden säätely

- tunnistaa staattisen ja dynaamisen lihastyön vaikutuksen kehossaan
- työskentelee työasunnoissa, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän
- rytmittää työnsä niin, että elimistö palautuu kuormituksesta, esimerkiksi mikrotauot, rentoutus- ja vastaliikkeet

Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuusohjeita.

Tutkinnon suorittaja tietää välinehuollon ympäristövaikutuksia. Hän tuntee asiakaskohteen jätehuolto-ohjeet ja toimintatavat ja toimii niiden mukaisesti.

Tutkinnon suorittaja arvioi työsuoritustaan ja tuottamansa välinehuoltopalvelun laatua.

Työturvallisuus

- noudattaa yleisiä työsuojelumääräyksiä ja työpaikan (työnantaja ja asiakas) työturvallisuusohjeita
- huolehtii omasta työturvallisuudesta, esimerkiksi ottaen huomioon pistävät, viiltävät esineet, lämmön, melun, sähköturvallisuuden ja osaa toimia hätätilanteissa
- käyttää tarkoituksenmukaisia suojavaatteita ja työjalkineita
- käyttää tarvittavia suojaimeja, esimerkiksi suojakäsineet ja muut suojaimet
- annostelee ja käyttää välinehuollossa käytettäviä puhdistus- ja desinfektio- ym. aineita käyttöohjeiden mukaisesti
- käyttää välinehuollossa tarvittavia koneita ja laitteita käyttöohjeiden mukaisesti ja huolehtii niiden sähköturvallisuudesta

Ympäristölähtöinen työskentely

- käyttää pesu- ym. aineita, jotka kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä
- annostelee välinehuollossa käytettävät puhdistus- ym. aineet ohjeiden mukaisesti
- käyttää vettä tarkoituksenmukaisesti
- lajittelee välinehuoltotyössä syntyvät jätteet ja toimii jätehuollon edellyttämällä tavalla
- neuvoo tarvittaessa asiakasta jätteen lajitteluun liittyvissä asioissa

Oman työn arviointi

- arvioi työtään asiakkaan ja välinehuoltopalvelujen tuottajan näkökulmasta
- arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti
- käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Välinehuoltopalvelut-osan suorittamisessa on keskeistä asiakaskohteen hoito- ja tutkimusvälineiden huoltaminen. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason. Tutkinnon osa voidaan suorittaa Siivouspalvelujen tuottaminen -osan yhteydessä, jolloin Siivouspalvelujen tuottaminen -osan ammattitaitovaatimusten hallinta arvioidaan ko. tutkinnon osan kriteerien mukaisesti.

Välinehuoltopalvelut-osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään aidoissa käytännön työtehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa kohteessa, jossa laitoshuoltaja voi tehdä välinehuoltotehtäviä muiden työtehtäviensä ohessa.

Näyttöympäristöksi soveltuu esimerkiksi hammashoitola, laboratorio, terveyskeskuksen tai muun vastaavan toimenpideyksikön välinehuolto. Kohteessa tulee olla asianmukaiset välineet ja -koneet. Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa välinehuoltotehtävien hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti.

Näyttöympäristö merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja-kohtaan nimettynä toimintaympäristön laadun mukaisesti, esimerkiksi hammashoitola, laboratorio tms.

13 § Ympäristöhuoltopalvelut

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja tietää oman toimintansa ja valintojensa vaikutukset ympäristön ja asiakaskohteen ympäristöhuollon kannalta. Hän tuntee ammatillista vastuuta oman toimintansa ympäristövaikutuksista.	Asiakaslähtöinen ympäristöhuolto <ul style="list-style-type: none">• tietää asiakaskohteen toiminnan ja tavoitteet• toimii työohjeiden tai palvelukuvauksen ja sovitun laadun mukaisesti• toimii työpaikan (työnantaja, asiakas) ohjeiden mukaisesti• tietää oman toimintansa merkityksen asiakaskohteen ympäristöhuollon toteuttamisessa, esimerkiksi myönteinen asenne, ohjeiden mukainen toiminta, neuvonta• tietää elinkaariajattelun• tekee yhteistyötä asiakkaan kanssa ympäristöhuoltoon liittyvissä asioissa• toimii työssään ja työyhteisössään oma-aloitteisesti, vastuuntuntoisesti ja ystävällisesti

Tutkinnon suorittaja tuntee keskeiset jätehuoltoon liittyvät lait, säädökset ja ohjeet. Hän arvioi asiakaskohteen jätehuoltoon liittyviä asioita niiden pohjalta. Hän toteuttaa jätteiden keräyksen, lajittelun ja kierrätyksen omalla vastuualueellaan. Hän toteuttaa käytännön järjestelyt taloudellisesti ja kestäväen kehityksen periaatetta noudattaen.

- pitää asiakastyytyväisyyttä työn tavoitteena, mikä näkyy hänen kaikissa toimissaan
- huolehtii omasta siisteydestään, työvaatetuksestaan ja työvälineistöstään välittäen ammattimaisen kuvan itsestään

Ympäristöhuoltotehtävien tekeminen

- tietää jätelain säädökset ja asiakaskohteen sijaintikunnan jätehuoltomääräykset ja noudattaa niitä työssään
- tietää asiakaskohteen jätehuolto- ja kierrätysohjeet ja noudattaa niitä työssään
- tietää eri jätelajit ja huolehtii omalta osaltaan niiden lajittelusta, esimerkiksi keräyspaperi, toimistokeräyspaperi, tuhottavat paperit, keräyskartonki, aaltopahvi, lasi, muovi, metalli, biojäte, energiajäte, sekajäte, ongelmajäte, elektroniikkaromu, tietokoneromu ym.
- kerää, lajittelee ja käsittelee jätteet asianmukaisesti, esimerkiksi kerääminen, pakkaaminen, merkitseminen, kuljetus
- huolehtii asiakasturvallisuudesta, esimerkiksi tietosuojatun paperin käsittelyssä
- huolehtii omalta osaltaan väli-varastoinnista ja kierrätyksestä
- huolehtii lajitteluastioiden riittäväydestä, merkinnöistä ja puhtaudesta omalla vastuualueellaan
- osallistuu tarvittaessa jätehuoltoon liittyvien asioiden dokumentointiin ja raportointiin
- arvioi asiakaskohteen jätehuoltojärjestelmän toimivuutta, esimerkiksi lajittelu, lajitteluastiat, väli-varastointi, keräysastiat, jätehuoltopiste, tyhjennysvälit

<p>Tutkinnon suorittaja luo omalla toiminnallaan myönteistä asennoitumista ympäristöhuoltoa kohtaan. Hän pystyy neuvomaan ja ohjaamaan asiakasta jätteiden lajittelussa ja kierrätyksessä.</p> <p>Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuusohjeita.</p> <p>Tutkinnon suorittaja arvioi työtään ja tuottamansa ympäristöhuoltopalvelun laatua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tekee tarvittaessa ehdotuksia asiakaskohteen jätehuoltojärjestelmän kehittämiseksi <p>Neuvonta ympäristöhuollossa</p> <ul style="list-style-type: none"> • neuvoo ja ohjaa tarvittaessa asiakkaita ja työyhteisöä jätehuoltoon liittyvissä asioissa • vertailee ja löytää erilaisia vaihtoehtoja yksittäisen asiakkaan ympäristöasioiden kehittämiseksi, esimerkiksi kerta- ja kestäkäyttötuotteet, energian säästö, valojen käyttö, tuuletus, lajittelu, hyötykäyttö <p>Työturvallisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa yleisiä työsuojelumääräyksiä ja työpaikan (työnantaja ja asiakas) työturvallisuusohjeita • huolehtii omasta työturvallisuudesta, esimerkiksi riskijätteen käsittelyssä tai keräysastioiden siirtämisessä tai nostamisessa • käyttää tarvittavia suojaimia • käyttää tarkoituksenmukaisia suojavaatteita ja työjalkineita <p>Oman työn arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi työtään asiakkaan ja ympäristöhuoltopalvelujen tuottajan näkökulmasta • arvioi työtään rohkeasti ja kriittisesti • käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämisessä
---	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Ympäristöhuoltopalvelut-osan suorittamisessa on keskeistä ympäristöhuolto- tehtävien tekeminen asiakaskohteessa. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason. Tutkinnon osa voidaan suorittaa Siivouspalvelujen tuottaminen -osan yhteydessä, jolloin Siivouspalvelujen tuottaminen -osan ammattitaitovaatimusten hallinta arvioidaan ko. tutkinnon osan kriteerien mukaisesti.

Ympäristöhuoltopalvelut-osan ammattitaitovaatimusten hallinta näytetään aidoissa käytännön työtehtävissä näyttöympäristöksi soveltuvassa kohteessa, jossa laitoshuoltaja voi osallistua säännöllisesti ympäristöhuoltopalvelutehtäviin muiden työtehtäviensä ohessa.

Näyttöympäristöä valittaessa on otettava huomioon, että tutkinnon suorittajalla on todelliset mahdollisuudet osoittaa ympäristöhuoltotehtävien hallinta monipuolisesti. Näytön tulee kestää vähintään yhden työvuoron ajan, kuitenkin niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti.

Näyttöympäristö merkitään tutkintotodistukseen lisätietoja-kohtaan nimettynä toimintaympäristön laadun mukaisesti, esimerkiksi oppilaitos, päiväkotiki, sairaala, toimisto tms.

14 § Yrittäjyys puhdistuspalvelualalla

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tietää puhdistuspalvelualan tarjoamat mahdollisuudet yritystoiminnan käynnistämiseen.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tietää yritystoiminnan peruskäsitteet ja erilaiset yritysmuodot. Hän tietää, mitä tekijöitä on huomioitava yritystoimintaa suunniteltaessa.</p> <p>Tutkinnon suorittaja tietää yritystoiminnan merkityksen ja pystyy arvioimaan erilaisten yritysten</p>	<p>Asiakaslähtöinen yrittäjyys</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää erilaiset siivouspalvelun tuottamistavat esimerkiksi oma palvelu, erillinen tulosityksikkö, yksityinen yritys • vertailee erilaisten siivousorganisaatioiden toimintaa • tietää puhdistuspalvelualalla tapahtuneiden muutosten vaikutuksia tulevaisuuteen • tietää oman alueensa siivouspalveluyritysten toimintamahdollisuuksia ja arvioi yritystoiminnan käynnistämisen mahdollisuuksia ja riskejä • osoittaa asiakaslähtöisyyttä kaikissa toiminnoissaan <p>Yritystoiminnan peruskäsitteiden ymmärtäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää yritystoiminnan peruskäsitteet, esimerkiksi toiminta-ajatus, liikeidea ja liiketoimintasuunnitelma • tietää erilaiset yritysmuodot ja niiden erot • tietää yrityksen perustamiseen liittyvät toimenpiteet ja tietää, mistä saa lisätietoa • arvostaa omaa ammattitaitoaan <p>Yritystoiminnan peruskäsitteiden soveltaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee tai tuntee yrityksen

<p>toimintaa mahdollisena tulevana yrittäjänä. Hän pitää asiakaslähtöisyyttä, laatua, markkinointia ja kustannustietoisuutta tärkeinä kilpailukeinoina omassa yrityksessään.</p> <p>Tutkinnon suorittaja arvioi omia edellytyksiään ja valmiuksiaan toimia yrittäjänä ja käynnistää yritystoiminta.</p>	<p>toiminnan ja tavoitteet, esimerkiksi taustat, yritysmuoto, organisaatio, liikeidea, toiminta-ajatus, rahoitusmuoto, kustannusrakenne, budjetti</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää yrityksen asiakassegmentit • tietää oman asiakaskohteen toiminnan ja tavoitteet • tietää henkilökohtaisen myyntityön ja markkinoinnin merkityksen osana yritystoimintaa • tietää palvelun tuottajan luotettavuuden merkityksen asiakassuhteen kehittymisessä • arvioi yrityksensä todellisia kilpailukeinoja nyt ja tulevaisuudessa, esimerkiksi hinta, laatu, ammattitaitoisuus, asiakaspalvelu, luotettavuus • tietää alalla käytettäviä tunnuslukuja • tietää, mitä kannattava toiminta on ja tietää keinoja vaikuttaa yrityksen kannattavuuteen • hankkii tarvittaessa yrityksen perustamisessa ja toiminnan eri vaiheissa tarvitsemaansa tietoa ja asiantuntijapalveluja <p>Oman toiminnan arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi valmiuksiaan ja resurssiaan toimia yrittäjänä • arvioi valmiuksiaan käynnistää yritystoiminta • arvioi toimintaansa asiakkaan ja palvelun tuottajan näkökulmasta
---	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Yrittäjyys puhdistuspalvelualalla -osan suorittamisessa on keskeistä yrittäjyys ja yritystoiminnan ymmärtäminen sekä omien yrittäjävalmiuksien arvioiminen. Tutkinnon suorittajan on välitettävä kuva itsestään mahdollisena yrittäjänä ja ymmärrettävä yrityksen ja organisaation toiminta yritystoiminnan näkökulmasta. Tällöin arvioidaan, onko tutkinnon suorittaja saavuttanut tutkinnon osan kriteereissä määritetyn suoritustason. Näytön tulee kestää vähintään niin pitkään, että kaikki arvioinnin kohteet tulevat arvioiduiksi kriteerien mukaisesti.

Tutkinnon osa suoritetaan erillisenä tutkinnon osana.

Ammattitaidon osoittamistavat

Tutkinnon suorittaja voi laajentaa ammattitaitoaan suorittamalla valinnaisena työtehtäviin läheisesti liittyvän ammattitutkinnon tutkinnon osan. Tällöin ammattitaitovaatimusten hallinta arvioidaan ko. tutkinnon osan arviointikriteerien mukaisesti ja tutkinnon osan suoritus hyväksytään vastaavassa tutkinto-toimikunnassa.

Kun tutkinnon suorittaja on suorittanut hyväksytysti kaikki tutkinnon osat, puhdistuspalvelualan tutkintotoimikunta myöntää laitoshuoltajan ammattitutkintotodistuksen.

Tutkinnon suorittajalle laaditaan henkilökohtainen näyttösuunnitelma, jossa perustellaan tutkinnon osan valinta, määritellään näyttöympäristö, näytön laajuus ja kesto.

Laitoshuoltajan ammattialan ja ammatin kuvaus

Laitoshuoltaja on siivouksen asiantuntija. Hän tekee asiakaskohteessa vastuualueensa palvelusopimukseen kuuluvat siivous- ja muut palvelutyöt itsenäisesti, asiakaslähtöisesti ja laadukkaasti sovitun puhtaustason mukaan. Työhön kuuluu myös asiakaskohteen siivous- ja muiden palvelutöiden suunnittelua sekä oman työn kehittämistä.

Laitoshuoltajan työ edellyttää monipuolista osaamista. Laitoshuoltaja hallitsee siivouksen keskeiset periaatteet ja käytännön siivoustyön sekä tuntee asiakaskohteen toiminnan vaatimukset siivouspalvelulle. Laitoshuoltajan toimenkuva on laajentunut, ja hänen työhönsä voi kuulua erilaisia palveluja, jotka yhdistetään siivouksen kanssa joustavaksi palvelukokonaisuudeksi. Näitä palveluja ovat ateriapalvelut, aula- ja kokouspalvelut, erityiskohteen siivouspalvelut, huolenpitopalvelut, kiinteistönhuoltopalvelut, tekstiilien huoltopalvelut, viherkasvien huolto ja asiakastilojen viihtyisyydestä huolehtiminen, välinehuoltopalvelut sekä ympäristönhuoltopalvelut tai muut työpaikkakohtaiset palvelut. Lisäksi laitoshuoltaja voi tarjota asiakkaille tuhoeläinten torjuntapalveluja.

Laitoshuoltaja työskentelee yhä enemmän yhteistyössä asiakkaiden, työyhteisön jäsenten ja muiden ammattiryhmien kanssa. Siksi palvelutyössä edellytetään omaaloitteisuutta sekä vuorovaikutus-, viestintä- ja asiakaspalvelutaitoja. Laitoshuoltaja voi tarvita työssään myös kielitaitoa. Lisäksi työssä tarvitaan sopeutumiskykyä sekä ongelmanratkaisu- ja päätöksentekotaitoja.

Laitoshuoltaja työskentelee puhdistuspalvelualan ammattilaisena esimerkiksi seuraavilla ammattinimikkeillä: siivoaja, porras- tai teollisuussiivoaja, palveluvastaava, kerroshoitaja, kouluhuoltaja, laitoshuoltaja, sairaalahuoltaja, laitosapulainen, sairaala-apulainen, hoitoapulainen, päiväkotiapulainen tms. Hän voi toimia myös yrittäjänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana.